

SIMULATING THE SUBSTANCE VIEW

A LIGHTWEIGHT DEFENSE OF HUMAN MORAL EQUALITY

MESTERBREV VED SIVERT THOMAS ELLINGSEN

Hva handler masteroppgaven din om?

Oppgaven tar utgangspunkt i den moralfilosofiske debatten rundt abort. Ett av nøkkelpremissene i et av de vanligste argumentene mot abort er at alle mennesker har samme grunnleggende moralske status – at vi alle har de samme fundamentale moralske rettighetene, inkludert en rett til liv. Denne påstanden, som jeg kaller «menneskelig moralsk likhet», medfører at det bare er moralsk akseptabelt å ta livet av et ufødt menneske hvis det ville vært moralsk akseptabelt å ta livet av et normalt, fullvoksnet menneske under samme omstendigheter, noe som i sin tur synes å medføre at de fleste aborter er moralsk uakseptable. (Og i motsetning til hva mange tror, er det ingen tvil om at vi er mennesker i biologisk forstand fra unnfangelsen av.) Dette premisset får ofte kritikk for å virke umotivert: Hvorfor skulle det ha noen moralsk betydning at jeg tilhører en viss art? Er det ikke mer rimelig å påstå at de menneskene som utvilsomt *har* full moralsk status – mennesker som deg og meg – har denne statusen i kraft av å være selvbevisste og rasjonelle, egenskaper de ikke synes å ha til felles med fostre?

Ett svar på denne innvendingen får vi fra en Aristotelesinspirert tankeretning som ofte blir kalt *the substance view of human persons*. Tanken her er, røft forklart, at kritikeren har rett i at vi har vår moralske status i kraft av vår rasjonalitet, men tar feil i at dette motbeviser menneskelig moralsk likhet. Ifølge *the substance view* er det nemlig slik at alle mennesker, selv ufødte mennesker, er rasjonelle. Dette betyr selvfølgelig ikke at alle mennesker alltid faktisk gjør eller er i stand til å gjøre typisk rasjonelle ting – tenke abstrakt, handle hensiktsmessig, bruke språk og så videre – men at alle mennesker har rasjonelle *naturer* eller *essenser* som igjen gir dem enkelte grunnleggende rasjonelle evner. Disse evnene vil ikke alltid være umiddelbart mulige å utøve, men argumentet er allikevel at bare det å ha dem

er tilstrekkelig for å være rasjonell i den rette betydningen av ordet.

The substance view hviler på enkelte kontroversielle metafysiske forutsetninger. Uavhengig av om disse forutsetningene faktisk stemmer, lager dette et taktisk problem: De fleste vil ikke la seg overbevise av substance view-tilhengernes argumenter for menneskelig moralsk likhet, siden de fleste vil være uenige i metafysikken som ligger til grunn for disse argumentene.

Hva argumenterer du for/mot i oppgaven din?

Allikevel er det, mener jeg, liten tvil om at the substance view har noen interessante argumenter på sin side og tar tak i en del utbredte men underkjente intuisjoner. Går det an å ta vare på disse fordelene uten å få de ovennevnte ulempene med på kjøpet? Går det an å argumentere for menneskelig moralsk likhet på en måte som tilsvaret måten tilhengerne av the substance view argumenterer på, men som ikke har den samme tunge, kontroversielle metafysikken i bunn? Går det an å «simulere» the substance view? Det er spørsmålet jeg prøver å besvare i min oppgave. Jeg ender opp med et kvalifisert «ja». Nærmere bestemt kommer jeg frem til at tilhengerne av menneskelig moralsk likhet ikke trenger å grunne det i noe så kontroversielt som våre rasjonelle naturer. I stedet kan de grunne det i en annen, mindre kontroversiell påstand, nemlig at alle mennesker har det jeg kaller det *genetiske grunnlaget for rasjonalitet* – at vi har visse grunnleggende rasjonelle evner nedfelt i genene våre fra unnfangelsen av. Først forklarer og forsvaret jeg påstanden om at alle (eller nesten alle) menneskelige organismer faktisk har det genetiske grunnlaget for rasjonalitet. Deretter argumenterer jeg for at hvis det å være rasjonell er tilstrekkelig for full moralsk status (noe som virker svært sannsynlig), da er det å ha det genetiske grunnlaget for rasjonalitet tilstrekkelig for

samme type status, siden begge egenskaper har de samme «rettighetsgivende» trekkene. Og mens det er usikkert om alle mennesker er rasjonelle, er det langt lettere å argumentere for at alle mennesker har det genetiske grunnlaget for rasjonalitet. Dermed er menneskelig moralsk likhet reddet.

Selv om dette på papiret er en oppgave innen etikk, tar den også for seg en del metafysiske spørsmål, blant annet rundt disposisjoner og personlig identitet. I tillegg til at tankene til substance view-tilhengere som Christopher Kaczor og Frank Beckwith ligger under og lurert i mye av det som står skrevet i oppgaven, får jeg også god hjelp av filosofen S. Matthew Liao, som har forsvart en genetisk teori om moralsk status som ligner på min egen. Samtidig kritiserer jeg særlig David Boonin og Jeff McMahan, som også er opptatt av bioetikkenes metafysiske grunnlag.

Hvorfor bør andre lese oppgaven din?

Abortdebatten dukker opp i offentligheten med jevne mellomrom, og i debatten er følelsene sterke og frontene steile. Dette antyder to grunner til at folk burde lese oppgaven min: Mange er interessert i spørsmålene den tar opp, også utenfor det fagfilosofiske elfenbenstårnet, dessuten er abortdebatten en debatt der det er spesielt viktig å holde hodet kaldt, noe som igjen antyder at den kunne hatt godt av et filosofisk perspektiv som ikke feier dyptgående oppfølgingsspørsmål under teppet. Dette kan du (blant annet) få fra min oppgave.

Hva er dine planer for fremtiden?

I høst flytter jeg til Texas og begynner på en doktorgrad i filosofi på Baylor University. Jeg vet ennå ikke hva jeg skal skrive om, men tror og håper at jeg kommer til å fortsette med filosofi en god stund fremover.